

Ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid
De heer drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Utrecht, 6 juli 2018

Betreft: internetconsultatie AMvB IORP reactie Koninklijk Actuarieel Genootschap

Geachte heer Koolmees,

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft het Ontwerpbesluit (inclusief Nota van Toelichting) met betrekking tot de implementatie van de herziene IORP-richtlijn ter consultatie voorgelegd aan de doelgroepen op wie de regeling van toepassing is. Op grond hiervan maakt het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) graag gebruik van de mogelijkheid te reageren op de betreffende consultatiedocumenten.

In het ontwerpbesluit in verband met de implementatie van de herziene IORP-richtlijn wordt in de Pensioenwet (PW), de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) en het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen (Besluit FTK) een aantal sleutelfuncties onderscheiden. In zijn reactie op het consultatiedocument gaat het AG in het bijzonder in op de invulling van de Actuariële functie.

De waarmerkende actuaris heeft in het kader van de wettelijke certificering van pensioenfondsen een aantal specifieke wettelijke en onafhankelijke verantwoordelijkheden. Deze zijn voor pensioenfondsen vastgelegd in de PW of in de Wvb. De waarmerkende actuaris onderzoekt daarbij onder meer de betrouwbaarheid en adequaatheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen.

Het specifieke van de waarmerkende actuaris is dat hij op grond van een wettelijke rol controlerende werkzaamheden uitvoert - waarbij de wetgever heeft bepaald dat deze deskundige als onafhankelijk kwalificeert.

In het Ontwerpbesluit dat nu ter consultatie voorligt, kan - naar keuze van het fonds - de waarmerkend actuaris daarnaast de sleutelfunctie vervullen van de Actuariële functie of fungeren als houder van de Actuariële functie.

Dat is een voor de hand liggende optie omdat de wettelijke taken en verantwoordelijkheden van de waarmerkend actuaris een zekere mate van overlap hebben met de Actuariële functie.

De Actuariële functie is belast met het beoordelen en controleren van de in artikel 22b Besluit FTK vastgelegde actuariële activiteiten. Zoals in de Nota van Toelichting wordt toegelicht, vervult de waarmerkende actuaris op basis van de PW (artikelen 126 t/m 140) al het merendeel van de taken die onder de Actuariële functie vallen. De onder lid 2 c, d en e van artikel 22b van het Besluit genoemde activiteiten sluiten ook naar opvatting van het AG goed aan bij de al bestaande controlerende taken en beoordelende verantwoordelijkheden van de waarmerkende actuaris. Dat komt vooral door het karakter van de genoemde activiteiten: controle achteraf.

Het AG ziet het dan ook als een logische en praktische oplossing dat de Actuariële functie desgewenst kan worden uitgevoerd door de waarmerkende actuaris. Daarbij kan de waarmerkende actuaris naar keuze van het betreffende pensioenfonds de houder van de Actuariële functie zijn, dan wel als persoon of organisatie betrokken zijn bij het vervullen van de Actuariële functie.

De Actuariële functie kan naar de mening van het AG ook door een andere persoon dan de waarmerkende actuaris worden uitgevoerd, mits deze persoon inderdaad voldoet aan de geschiktheidseisen zoals gesteld door artikel 30, lid 2 van het Besluit Uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. Deze persoon kan alle activiteiten uitvoeren die bij de Actuariële functie horen. De waarmerkende actuaris zal in dat geval afzonderlijk daarvan diens controlerende taken uit hoofde van artikel 126 t/m 140 PW uitvoeren. Met betrekking tot de controle en beoordeling van de technische voorzieningen vinden in dat geval naar de mening van het AG dubbele actuariële werkzaamheden plaats.

De waarmerkende actuaris is verantwoordelijk voor het geven van een oordeel over de betrouwbaarheid en adequaatheid van de technische voorzieningen. Bij het beoordelen van de kwaliteit van de basisgegevens baseert de waarmerkende actuaris zijn oordeel (mede) op het oordeel van de accountant, die assurance geeft ten aanzien van onder meer de betrouwbaarheid van de basisgegevens. Deze werkwijze is vastgelegd in een beleidslijn van de beroepsorganisaties van actuarissen (AG) en accountants (NBA), te weten de Praktijkhandreiking Waarmerkend Actuaris en Controlerend Accountant.

Is de waarmerkend actuaris tevens houder van de Actuariële functie – en daarmee expliciet verantwoordelijk voor het beoordelen van de toereikendheid en de kwaliteit van de bij de berekening van de technische voorzieningen gebruikte gegevens, zie artikel 22b, 2b van het Besluit FTK – dan heeft het de voorkeur van het AG om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de huidige – hiervóór aangehaalde – werkwijze. Het is mede ter beoordeling van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) of, en zo ja in hoeverre, dat mogelijk is, waarbij aanscherping van de bestaande regeling van controle-afspraken en controle-instructies naar de mening van het AG denkbaar is.

Artikel 22c van het Besluit FTK, geeft aan dat onder andere de actuariële functie objectief, eerlijk en onafhankelijk vervuld moet kunnen worden. Voor wat betreft de onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid verandert de (inhoudelijke) rol van de waarmerkende actuaris naar de mening van het AG niet, ook niet als de waarmerkende actuaris houder van de Actuariële functie is. Desalniettemin kunnen zich situaties voordoen waarin dat wellicht anders voelt, bijvoorbeeld in het geval een bestuurder dan wel een functionaris van het bestuursbureau van het fonds de houder van de Actuariële functie is en de waarmerkend actuaris als sleutelfunctionaris betrokken is bij het vervullen van de Actuariële functie. Het AG geeft er vanwege de onafhankelijkheid dan ook de voorkeur aan dat in voorkomende gevallen de waarmerkende actuaris tevens de houder van de Actuariële functie is.

De objectiviteit en onafhankelijkheid van de Actuariële functie is met het Ontwerpbesluit wettelijk gewaarborgd. In hoeverre nog aanvullende waarborgen moeten worden ingebouwd in het kader van de objectiviteit en onafhankelijkheid bij de controle van de jaarrekening c.q. de verslagstaten, kan nader worden onderzocht.

Tenslotte: het AG onderschrijft de strekking van het Ontwerpbesluit en stemt in met de (algemene) uitgangspunten, zoals die bij de sleutelfuncties worden gehanteerd.

Hoogachtend,

Ruud Kruijff AAG
voorzitter werkgroep Onafhankelijk Toetsende Actuaris